

กลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กลีร์ักษ์
 Presentation Techniques and Reflection of Society in Four Thit Tai Novel
 by Phakinai Kasirak

นุราฮิดา ดาอูแม^{1*} รุสมินา บินอูมา² สุวัยบ๊ะ ดีเยาะ³ ฮับเสาะ สะมะแอ⁴ ซูไรดา เจะนิ⁵
 Nurahida Da-Aumae^{1*} Rusamina Bin-Uma² Suwaiba Deeyo³ Hubso Sama-air⁴ Sooraida
 Cheni⁵

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กลีร์ักษ์ โดยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กลีร์ักษ์ 4 เรื่องคือ นวนิยายเรื่องนางครวญ นวนิยายเรื่องนางคอย นวนิยายเรื่องนางคุก และนวนิยายเรื่องนางแค้น ผลการศึกษากลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กลีร์ักษ์ จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอที่โดดเด่นที่สุดในเรื่อง พบว่ามี 3 กลวิธีดังนี้ 1) ด้านกลวิธีการเปิดและปิดเรื่อง ได้แก่ กลวิธีการเปิดเรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมาวิธีการปิดเรื่อง 3 แบบคือ แบบหักมุมสมจริงในชีวิต และแบบโศกนาฏกรรมปิดเรื่องแบบหักมุม 2) ด้านการสร้างตัวละครแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครลักษณะเดี่ยวและตัวละครหลายลักษณะ 3) ด้านกลวิธีการสร้างฉากแบ่งออกเป็นจำนวน 4 ฉาก ได้แก่ ฉากที่เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ฉากที่เป็นสิ่งประหลาด ฉากที่เป็นช่วงเวลาหรือยุคสมัย และฉากที่เป็นการเดินทางชีวิตของตัวละคร กลวิธีทั้งหมดล้วนแล้วเกิดจากการใช้ภาษาของผู้เขียน เพื่อให้ให้เกิดความเข้าใจและนำไปสู่การจรรโลงใจให้ผู้อ่านติดตามเรื่องต่อไป และผลการศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตาย ของ ภาคินัย กลีร์ักษ์ จากการศึกษาภาพสะท้อนสังคมที่โดดเด่นที่สุดในเรื่องคือ 4 ประเด็นดังนี้ 1) ภาพสะท้อนด้านครอบครัวจำแนกออกเป็น 2 ด้านได้แก่ ด้านบุตร และด้านญาติมิตร 2) ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ด้านสุขภาพด้านความสุขด้านอาชีพการงาน ด้านการเดินทางด้านเกียรติยศและอำนาจและด้านศรัทธา 3) ภาพสะท้อนด้านบุญกรรมจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบุญกรรมด้านเคราะห์กรรม 4) ภาพสะท้อนสังคมในด้านคำสอนจำแนกออกเป็นได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความดี ด้านความมุ่งมั่นตั้งใจด้านความซื่อสัตย์ด้านความสำคัญของการพูด

คำสำคัญ : นวนิยายชุด 4 ทิศตาย, กลวิธีการนำเสนอ, ภาพสะท้อนทางสังคม

Abstract

This present research aims to explore presentation techniques and the reflection of society in “Four Thit Tai” novel written by Phakinai Kasirak. This novel consists of four books; “Nang Kruan”, “Nang Khoi”, “Nang Kook”, and “Nang Khaen”. The result showed that the most prominent presentation techniques were: 1) the techniques of opening and ending the story, namely opening the story by using back-and-forth technique, closing the story by using realistic twist, tragedy, and twist techniques; 2) the development of characters

¹⁻⁴นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

⁵อ., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา 95000

*Corresponding author: Tel.: 0864812392. E-mail address: numada018@gmail.com

consisting of simple and complex characters; 3) the scene set in four contexts consisting of the scene of natural phenomena, invention, historical events, and livelihood of characters. The writer used all strategies to intrigue readers and provide a clear picture of the story. The result further revealed four prominent techniques of the reflection of society: 1) family aspect covering children and relatives; 2) the livelihood aspect covering health, happiness, career, journey, honour and power, and lawsuit; 3) karma aspect including good and bad karma, misfortune; 4) doctrine aspects including virtue, determination, integrity, significance of words.

Keywords: Four Thit Tai novel, presentation technique, reflection of society

บทนำ

วรรณกรรมเป็นผลงานที่ถ่ายทอดออกมาจากความคิดของมนุษย์ สามารถสะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ รวมถึงสภาพสังคมโดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของ บทกวี เรื่องสั้น นวนิยาย บทละคร โดยเรียกวรรณกรรมที่ถ่ายทอดด้วยวิธีดังกล่าวว่าวรรณกรรมมุขปาฐะ บางครั้งวรรณกรรมอาจเป็นคำบอกเล่าจากปากต่อปาก ไม่ได้มีการจดบันทึก ซึ่งเรียกว่าวรรณกรรมมุขปาฐะ โดยที่ผู้ประพันธ์เป็นสมาชิกหนึ่งในสังคม ซึ่งวรรณกรรมที่ถ่ายทอดออกมามีความสอดคล้องกับสังคมของผู้ประพันธ์ โดยสังเกตได้จากสำนวนภาษา การดำเนินชีวิต รวมไปถึงการแต่งกาย เป็นต้น ดังนั้นบริบททางสังคมของผู้ประพันธ์จึงมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่ปรากฏในวรรณกรรมวรรณกรรมอีกความหมายหนึ่งเรียกว่าหนังสือดี โดยที่นวนิยายเป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรมนวนิยายตามองค์ประกอบที่พิจารณาจากเนื้อเรื่องตามความสมจริงประกอบกับการพิจารณาด้านตัวละครฉากบทสนทนาและทฤษฎีของผู้เขียน นอกจากนี้การศึกษานวนิยายอย่างพิจารณาจากบทบาทสำคัญของตัวละครกับฉากที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามความจริงอีกด้วย [1] ฉะนั้นนวนิยายถือได้ว่าเป็นหนังสือดีเช่นกัน นวนิยายถูกสร้างมาจากจินตนาการและ อุดมคติของผู้เขียน ซึ่งประกอบไปด้วยแก่นเรื่อง โครงเรื่อง การเปิดเรื่อง ฉาก บรรยากาศ ตัวละคร และการปิดเรื่อง เป็นต้น เหมือนกับเรื่องสั้น แต่สิ่งที่แตกต่างกัน นั่นก็คือ นวนิยายจะมีเหตุการณ์ในเรื่องหลายเหตุการณ์ที่เชื่อมต่อกัน แต่เรื่องสั้นนั้นมีเพียงแค่เหตุการณ์เดียวเท่านั้น และมีตัวละครน้อยกว่าซึ่งเหตุการณ์ในเรื่องจะจบโดยที่ผู้เขียนสรุปให้ตัวละครที่เป็นตัวร้ายได้รับการหรือกลับเนื้อกลับตัวเป็นคนดี นวนิยายบางเรื่องอาจจะจบภายในเล่มเดียว นวนิยายบางเรื่องอาจจะต้องอ่านหลาย ๆ เล่มถึงจะจบ ซึ่งในแต่ละเล่มก็จะมีการเชื่อมต่อกัน

นวนิยายชุด 4 ทิศตายนั้นเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ยอดเยี่ยมชิ้นหนึ่ง ซึ่งเป็นผลงานของภาคินัย กสิรักษ์ โดยงานเขียนของท่านได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบันเพราะเป็นงานเขียนที่มีความชัดเจน แจ่มแจ้ง ทำให้เห็นภาพพจน์ได้อย่างเด่นชัด ชวนให้ติดตามเรื่องต่อ และมีความน่าสนใจสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีจุดเด่น คือสอดแทรกคติชีวิตและยังคงมีความตื่นเต้น ระทึกขวัญ อันเป็นเอกลักษณ์ของภาคินัย กสิรักษ์

จากการศึกษานวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิรักษ์ พบว่าเป็นละครที่โด่งดัง และได้รับความนิยมมากในช่วงหนึ่ง เรื่องนางแค้นเป็นละครแนวสยองขวัญที่นอกจากจะให้ความตื่นเต้นแก่ผู้ชม ละครเรื่องนี้ยังมีกลวิธีการนำเสนอที่โดดเด่น มีความน่าสนใจ มีการสอดแทรกทัศนคติ จิตใจของมนุษย์ และนำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ของสังคมได้อย่างน่าสนใจ จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม ผู้วิจัยพบว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะกล่าวถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่

ของคนในสังคม รวมถึงมุมมองเกี่ยวกับมนุษย์มีความแตกต่างกันอย่างมีเหตุผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากลวิธี การนำเสนอและภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายน ของภาคินัย กสิรักษ์

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม จากนวนิยายชุด 4 ทิศตายนของ ภาคินัย กสิรักษ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์บทนวนิยายเป็นหลัก ทั้งนี้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคม ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษา คือ กลวิธีการเปิดเรื่อง ใช้ทฤษฎีของ จินดา ดวงจินดา กลวิธีการปิดเรื่อง ใช้ทฤษฎีของ สุदारัตน์ เสรีรัตน์ กลวิธี การสร้างตัวละคร ใช้ทฤษฎีของ ชนะ เวชกุล และกลวิธีการสร้างฉาก ใช้ทฤษฎีของ ธัญญา สังขพันธ์พานิช และศึกษาแนวคิดภาพสะท้อนทางสังคม แล้วนำมาวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ต่อไป

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. กลวิธีการนำเสนอในนวนิยาย ชุด 4 ทิศตายน

แยกเป็น 4 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 กลวิธีการเปิดเรื่อง ประเด็นที่ 2 กลวิธีการปิดเรื่อง ประเด็นที่ 3 กลวิธีการสร้างตัวละคร และประเด็นที่ 4 กลวิธีการสร้างฉาก สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลวิธีการ นำเสนอวรรณกรรมชุด 4 ทิศตายนของ ภาคินัย กสิรักษ์ ดังนี้

1.1 กลวิธีการเปิดเรื่อง กลวิธีการเปิดเรื่อง คือ จุดเริ่มต้นของเรื่องซึ่งถือว่าเป็นตอนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องต่อไปในวรรณกรรมไทยประเภทบันเทิงคดีโดยทั่วไปเพราะเรื่อง จะมีความน่าสนใจหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับวิธีการเปิดเรื่อง [2] ภาคินัย กสิรักษ์ ได้เสนอกลวิธีการเปิดเรื่องเป็นการ เปิดเรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมาทั้ง 4 เรื่องเพื่อให้ผู้อ่านลุ้นและอยากติดตามอ่านเนื้อเรื่องต่อไป เพราะการเปิดเรื่องกลับไปกลับมา เป็นการเปิดเรื่องที่เอาฉากตอนกลางเรื่องหรือตอนท้ายเรื่องมาใส่เป็นส่วน เปิดเรื่อง ส่วนใหญ่จะเอาเหตุการณ์เข้มข้นของเรื่อง มาใส่ส่วนนำเรื่องหรือส่วนเปิดเรื่อง ดังนั้นกลวิธีการเปิด เรื่องแบบย้อนเหตุการณ์กลับไปกลับมาจึงเป็นส่วนสำคัญดึงดูดผู้อ่านเข้าสู่เนื้อหานั้นเอง โดยยกตัวอย่างจาก วรรณกรรมชุด 4 ทิศตายน ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางคุก ดังนี้

ในพื้นที่ทุกตารางนิ้วบนโลกมนุษย์เคยมีสิ่งมีชีวิต

แต่เมื่อได้ขึ้นชื่อว่ามีชีวิต...ย่อมมีวันที่สิ้นชีวิตเช่นกัน

แน่นอนว่าสถานที่สำคัญ ๆ ของโลกนั้นล้วนเต็มไปด้วยประวัติศาสตร์และที่มาอันน่าสนใจด้วยกัน ทั้งนั้น เช่นเดียวกับที่นี่...ทว่ากลิ่นอายแห่งความตาย คาวเลือดแห่งการสูญเสียยังลอยแคว้งอยู่ในทุกอณู อากาศของสถานที่แห่งนี้...ที่มีชื่อว่า 'BLOCK 14'

หลังจากประตูล็อกของคุกอันโหดร้ายได้ปิดลงเมื่อเวลาหกโมงเย็น สถานที่แห่งนี้ก็เงียบสงัดราว กับร้างซึ่งสิ่งมีชีวิต แต่จะพูดอย่างนั้นก็มิถูกนัก เพราะในสิ่งที่คิดว่าไม่มีสิ่งมีชีวิต อาจมี 'บางสิ่ง' สิ่งสถิต อยู่ในนั้น เพื่อรอคอยอะไรบางอย่าง...บางอย่างที่ติดค้างจากอดีตชาติ

(นางคุก : 8)

จากข้อความดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้แต่งลำดับเหตุการณ์ โดยการเกริ่นถึงสถานที่ที่สำคัญในเรื่อง มาใช้ ในการเปิดเรื่อง โดยได้บรรยายถึงสถานที่อันโหดร้ายแห่งหนึ่งประวัติศาสตร์ และทำไมพูดเขียนถึงใช้คำว่า 'บางสิ่ง' และบางสิ่งที่ว่านี้ยังรอคอยอะไรบางอย่างที่ติดค้างจากอดีตชาติ แน่แน่นอนว่าผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่าน เกิดข้อสงสัยและอยากติดตามเนื้อเรื่องที่ปรากฏต่อไปมากขึ้น

1.2 กลวิธีการปิดเรื่อง ภาคินัย กสิริรักษ์ ได้สร้างกลวิธีการปิดเรื่อง 3 แบบคือ แบบหักมุม แบบสมจริงในชีวิต และแบบโศกนาฏกรรมจะเห็นได้ว่า ภาคินัย กสิริรักษ์ จะเน้นการปิดเรื่องแบบพลิกความคาดหมาย เพราะจะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เลยว่า เหตุการณ์ต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น การปิดเรื่องจะเป็นไปอย่างไร ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านแล้วรู้สึกตื่นเต้นและลุ้นได้จบจบเรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิริรักษ์ เรื่องนางคอย ดังนี้

หญิงสาวล้วงกระเป๋าใส่ต่างค์ของตัวเองขึ้นมาเปิดออก ภาพคู่ของเธอกับสินีนี้ยังอยู่ในกระเป๋า นิ้วของนางพยาบาลปานทอลุบไล้ที่ใบหน้าคนรักเบา ๆ น้ำตาไหลอาบแก้มยามที่ได้คิดถึง

“ฉันแก้แค้นให้เธอแล้วนะสินี ฉันทำให้แล้วนะ.....ฉันทำให้แล้วนะ”

หากน้ำชบาคอยที่จะบอกความจริงกับโสน หากสินีคอยที่จะเปิดโปงความชั่วของอดีตเพื่อนรัก หากป่าปริกคอยให้หมอโสนที่คอยฆ่าแก้ให้ได้ชดใช้กรรม เธอเองก็คอย คอยที่จะแก้แค้นให้ผู้หญิงคนรักเหมือนกัน การรอคอยสิ้นสุด พร้อมการหยุดลมหายใจของมิ่ง อีโสน”

(นางคอย : 285)

จากตัวอย่างดังกล่าวนี้ทำให้เห็นถึงการปิดเรื่องได้อย่างชัดเจนว่า ในเรื่องนี้มีมีการปิดเรื่องแบบพลิกความหมายตลอดทั้งเรื่อง ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถดึงดูดผู้อ่านได้และชวนให้ผู้อ่านคิดว่าเรื่องนี้เป็นอย่างไร

1.3 กลวิธีการสร้างตัวละคร ถ้ากล่าวถึงลักษณะนิสัยของตัวละครสามารถสรุปได้ว่า การแสดงลักษณะนิสัยของตัวละครนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆดังนี้ประเภทน้อยลักษณะและประเภทหลายลักษณะ[3] ดังที่ภาคินัย กสิริรักษ์ ได้สร้างตัวละครสองลักษณะ ได้แก่ ตัวละครลักษณะเดียวและตัวละครหลายลักษณะ ซึ่งตัวละครส่วนใหญ่จะมีลักษณะนิสัย หลายลักษณะ เนื่องจากตรงกับความเป็นจริงในชีวิตมากที่สุดเรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิริรักษ์ เรื่องนางแค้น ดังนี้

ปามี สาวประเภทสองตัวละครหลายลักษณะ เป็นนางโจรตัวโต ตัวใหญ่ กล้ามปู ปากร้าย แต่เฮฮา ในมุมหนึ่งก็เป็นคนดีช่วยเหลือ แต่อีกมุมก็เป็นคนหาผลประโยชน์จากคนอื่นได้หน้าตาเฉย ไม่แคร์คุณธรรมศีลธรรมใด ๆ ทั้งนั้นดังข้อความดังนี้

“นั่งตั้งโอ่ มากินข้าวด้วยกันสิ”

“ไม่เป็นไรค่ะปามี หนูเกรงใจ”

“มาเกรงใจเกรงใจอะไรกัน ทำงานคณะเดียวกันก็เหมือนครอบครัวเดียวกัน มา ๆ วันนี้มีไก่กอละด้วย เจ้านี้แช่บุดในภูเกิดเลยนะเธอ รสชาติดีตำรับจากปัตตานี” ปามีเอ่ยชวนนางโจรคนอื่น ๆ ก็พยักหน้ารับให้ตั้งโอ่มาร่วมด้วยกิน เธอจึงรีบวางกระเป๋าเครื่องสำอางลง แล้วเลื่อนเก้าอี้ยาวขึ้นข้างๆ ปามี อันที่จริงหิวจนแทบจะกินข้างทั้งตัวอยู่แล้ว แต่เพราะเป็นเด็กใหม่การจะเข้าไปร่วมวงกับคนที่อยู่มาก่อนนั้น เห็นทีจะไม่ควร แต่เมื่อเจ้าถิ่นเชื้อเชิญก็ไม่ควรปฏิเสธ เพราะมันหมายถึงการสานต่อมิตรภาพที่อาจต้องยืนยาวไปอีกนานในคณะคาบาเรต์เพลินพิมานแห่งนี้

“ขอบคุณค่ะปามี ขอบคุณค่ะพี่ๆทุกคน” ตั้งโอ่ยกมือไหว้แล้วเริ่มทานอาหารกับปามีตกให้

(นางแค้น : 42)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลวิธีการนำเสนอ ด้านการสร้างตัวละคร ในนวนิยายชุด 4ทิศตาย เรื่อง “นางแค้น” ส่วนใหญ่แล้วเป็นตัวละครหลายลักษณะ เนื่องจากตรงกับชีวิตความเป็นจริงของมนุษย์ ที่ตัวละครส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยไปตามสถานการณ์ และอารมณ์ของตัวละครเพราะด้วย

เหตุการณ์ต่างๆ ที่พบเจอจึงต้องแสดงออกในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความจริงหรือความรู้สึก ดังนั้น กลวิธีการสร้างตัวละครในเรื่อง “นางแค้น” จึงเป็นการสร้างตัวละครประเภทหลายลักษณะ

1.4 กลวิธีการสร้างฉาก ฉากคือส่วนหนึ่งของโครงเรื่องในนวนิยายการกำหนดฉากมักใช้ภูมิประเทศสถานที่เวลาและสิ่งแวดล้อมตัวละครที่ให้ความรู้สึกคล้ายคลึงกับสถานที่และเวลาที่เป็นจริงมากที่สุดฉากช่วยให้แก่นเรื่องโครงเรื่องชัดเจนขึ้น[4] ภาคินัย กสิรักษ์ สร้างฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์มากที่สุด เนื่องจากเป็นนวนิยายยุคปัจจุบัน ซึ่งในสังคมปัจจุบันจะมีสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์จึงปรากฏในนวนิยายชุดนี้ทั้ง 4 เรื่องเรื่อง โดยยกตัวอย่างจากวรรณกรรมชุด 4 ทิศตาย ของภาคินัย กสิรักษ์ เรื่องนางครวญ ดังนี้

ต้นไม้ที่ไม่เคยมีอยู่ในสนามของบ้านมาก่อนไม่ใช่สิ มันมี เขาเห็นมันเมื่อเย็นนี้ แต่ตอนนั้นสูงแค่ต้นขาของเขา โฉนในเวลาี่จึงสูงเท่าเกือบหลังคา แผ่กิ่งก้านจนรกรกรึ้ม ยามที่โดนสายฝนใบไม้ทั้งต้นก็สั่นไหวยังกับมีชีวิต ชายหนุ่มเดินตรงเข้า โฉนในเวลาี่จึงสูงเกือบเท่าหลังคาบ้าน แผ่กิ่งก้านจนรกรกรึ้ม ยามที่โดนสายฝน ใบไม้ทั้งต้นก็สั่นไหวราวกับมีชีวิต ชายหนุ่มเดินตรงเข้าไปยังต้นไม้ต้นนั้นอย่างช้า ๆ ด้วยความประหลาดใจอย่างเป็นที่สุด มันไม่อยู่ในสถานะที่จะหาเหตุผลให้กับสิ่งตรงหน้า ตอนนีเขายากดูให้ชัด ๆ ก่อนว่ามันคือต้นอะไรกันแน่ ที่สำคัญเขาไม่ได้ฝนไปใช้ไหม แต่บางครั้งถ้ามันเป็นความฝันคงจะดี

(นางครวญ : 35)

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่าต้นไม้ที่สั่นไหวไม่ใช่ต้นไม้ทั่วไป แต่เป็นต้นนางครวญ ผู้แต่งจึงแต่งออกมาให้ต้นนางครวญหรือต้นมักกะลีผล มีความแตกต่างออกไปจากต้นไม้ทั่วไปคือเติบโตเร็วกว่าต้นไม้ต้นอื่น ผู้แต่งจึงสร้างฉากที่เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติเพื่อเน้นย้ำความแปลกใหม่ของต้นมักกะลีผลให้เป็นจุดเด่นที่แตกต่างอย่างเห็นชัด

2. ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยาย ชุด 4 ทิศตาย

นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมกับสังคมย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพราะผู้เขียนวรรณกรรมกระทำบทบาทพร้อมๆกันอยู่สองอย่าง อย่างหนึ่งฐานะผู้ผลิตวรรณกรรม อย่างที่สองฐานะหน่วยหนึ่งของสังคม ฉะนั้นนวนิยายย่อมมีเนื้อหาสาระและความคิดอันดุดันสืบมาจากสังคม [5] แยกเป็น 4 ประเด็นคือ ประเด็นที่ 1 ภาพสะท้อนด้านครอบครัว ประเด็นที่ 2 ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่ ประเด็นที่ 3 ภาพสะท้อนด้านบุญกรรม และประเด็นที่ 4 ภาพสะท้อนด้านคำสอน

2.1 ภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัว ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัวเป็น 2 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมครอบครัวด้านบุตร และภาพสะท้อนสังคมครอบครัวด้านญาติมิตร ดังนี้ เด็กผีค่อย ๆ คลานมาแทบเท้ารณภพ มือของมันจับที่ใจผู้เป็นพ่อจนฝืนใจของเขารู้สึกหนาวสะท้าน รณภพจะซีกเท้ากลับแต่ก็ทำไม่ได้ ตัวเขาสั่นเทา เป็นความรู้สึกที่ประหลาดเหลือ ความโกรธที่เคยมีในใจค่อยๆเลา สายตาที่เคยมองมันด้วยความเกลียดชังเริ่มอ่อนลงอย่างเห็นได้ชัด นี่กระมังที่เขาเรียกว่าความรู้สึกของคนเป็นพ่อต่อให้ลูกเลวร้ายสุดแค่ไหน คนเป็นพ่อก็คงไม่เคยจะโกรธเกลียดได้ลง

(นางครวญ : 238)

จากตัวอย่างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ในเรื่อง “นางครวญ” ผู้เขียนได้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ด้านบุตร ที่ปรากฏในสถาบันครอบครัวอย่างเห็นได้ชัด เพราะคำว่าสายเลือดเป็นสิ่งที่ตัดกันไม่ขาดพร้อมที่จะมอบความรักและให้อภัยโดยไม่ต้องหาเหตุผลใด ๆ มาเป็นข้อจำกัดเป็นความรักที่เราไม่ต้องแสวงหา

และไม่ต้องพยายาม เพราะสำหรับผู้เป็นพ่อไม่ว่าลูกจะเลวร้ายแค่ไหน ต่อให้ความโกรธจะลุกขึ้นมาร้อนเป็นไฟ แต่กลับมีเส้นบาง ๆ ที่เรียกว่าสายเลือดกั้นอยู่จนกลายเป็น จุดดับไฟดวงใหญ่ที่นำไปสู่การให้อภัยอย่างไม่ต้องใช้เหตุผล

2.2 ภาพสะท้อนด้านความเป็นอยู่ ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ 6 ด้าน คือ ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านสุขภาพ ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านความสุข ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านอาชีพการงาน ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านการเดินทาง ภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านเกียรติยศและอำนาจ และภาพสะท้อนสังคมความเป็นอยู่ด้านคติความ ดังนี้

“เศษของหม้อโสนคล้าย ๆ หม้อวาทิค่ะ อาการแบบนี้เท่าที่หมอสอบถามแพทย์ ท่านบอกว่าเป็นอาการทางจิตประสาทชนิดหนึ่งค่ะ เรียกว่าบุคลิกวิปลาส มันเกิดจากการขัดแย้งทางจิตสำนึกของคนใช้นะคะ คนไข้อาจไม่มีการยอมปกติ แต่หากถูกรบกวนกระทบกระเทือนจิตใจรุนแรงจะเกิดอารมณ์เกรี้ยวโกรธอย่างรุนแรง ดุเดือด ความเคียดแค้นจนทำอะไรลงไปโดยไม่รู้ตัว”

(นางคอย : 269 – 267)

จากตัวอย่างภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ในเรื่อง “นางคอย” ผู้เขียนได้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่ด้านสุขภาพที่ปรากฏในสังคมอย่างเห็นได้ชัดคือ การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ หากการดำรงชีวิตไม่มีโรคภัยไข้เจ็บมาก ก็จะทำให้มนุษย์มีชีวิตที่ก้าวหน้ามากขึ้น และในสังคมนี้ไม่มีมนุษย์คนไหนที่ต้องการป่วยทุกคนต่างโหยหาแต่ความไม่มีโรคกันทั้งนั้น ในอาการป่วยนั้นถือได้ว่า มี 2 ลักษณะด้วยกันคือ ป่วยทางกาย และป่วยทางจิต จากตัวอย่างข้างต้นนั้นเป็นอาการป่วยทางจิต ซึ่งอาการป่วยทางจิตนั้นจะอันตรายมากกว่าป่วยทางกาย ในการนี้อาการป่วยเหล่านี้สิ่งที่สำคัญมากที่สุดคือบุคคลที่อยู่ใกล้ตัวต้องเข้าใจผู้ป่วย คอยดูแลเธออย่างดี ไม่ให้มีสิ่งใดมากระทบกระเทือนจิตใจ ซึ่งในสังคมปัจจุบันต่างมีเรื่องราวมากมายที่พากันให้มนุษย์เกิดภาวะความเครียดได้ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ สามารถมากระตุ้นอาการป่วยได้ ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในสังคมเราต้องเปิดใจให้กว้างและ ต้องเข้าใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

2.3 ภาพสะท้อนด้านบุญกรรม ภาคินัย กสิรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรมเป็น 2 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมบุญกรรมด้านบุญ และภาพสะท้อนสังคมบุญกรรมด้านเคราะห์กรรม ดังนี้

“ใช้ครับ ชาตินี้คุณอาจจะไม่เคยทำแต่คุณจะได้รู้อย่างไรว่าชาติที่แล้วคุณอาจจะเคยอยู่ที่ BLOCK 14 และอาจเคยทำอะไรไว้กับใครบางคนที่นี่...คนที่ย้งรอคอยคุณกลับมา”

(นางคูก : 56)

จากตัวอย่างข้างต้นทำให้เห็นถึงภาพสะท้อนสังคมด้านเคราะห์กรรม ที่ปรากฏในเรื่องของเคราะห์กรรม กล่าวคือ มนุษย์เมื่อกระทำการกรรมให้กับผู้อื่นในชาติที่แล้ว การกระทำเหล่านั้นจะถูกส่งลงไม่ว่าจะชาตินี้หรือเกิดอีกก็ชาติก็ตาม สิ่งเหล่านี้เรียกว่าเคราะห์กรรมที่ติดตัวมาตั้งแต่อดีตชาติ เพราะฉะนั้นการใช้ชีวิตขณะนี้ มีชีวิตอยู่ควรทำแต่ความดี เพื่อสร้างเคราะห์กรรมให้กับคนอื่นและตัวเอง

คุณเชื่อเรื่องการระลึกชาติ การกลับชาติมาเกิดไหมครับ มันมีความเชื่อที่ว่า ต่อให้เรากลับมาเกิดใหม่อีกก็ชาติ แต่หากบุญกรรมที่ทำค้างไว้ในชาติก่อนยังอยู่ เราจะได้กลับมาที่เก่าเพื่อสะสางเรื่องราวที่ทำค้างไว้ ผมเชื่อว่าการที่คุณได้กลับมาที่ BLOCK 14 ได้เจออะไรที่ ‘คนอื่นไม่เจอ’ คุณอาจเคยมีบุญทำกรรมแต่งกับสถานที่แห่งนี้ก็เป็นได้ บางทีชาติที่แล้วคุณอาจเคยเป็นนักโทษที่นี่ เป็นผู้คุมที่นี่ หรืออาจมี

ส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องรักอันแสนสะเทือนใจใน BLOCK 14 ก็เป็นไปได้

(นางคุก : 73-74)

จากตัวอย่างข้างต้น ทำให้มองเห็นถึงภาพสะท้อนสังคมด้านเคราะห์กรรม ที่ปรากฏในเรื่องของ กฎแห่งกรรมที่ผู้ใดก็แล้วแต่กระทำสิ่งที่ดีหรือชั่ว ผลจากการกระทำเหล่านั้นล้วนหลีกเลี่ยงไม่พ้นจะกลับมาเกิดอีกที่ชาติที่ต้องชดใช้และสะสางกรรมที่ได้กระทำไว้ไม่ว่าจะรูปแบบไหนก็ตาม

2.4 ภาพสะท้อนด้านคำสอน ภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน ภาคินัย กสิริรักษ์ ได้สร้างภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอนเป็น 4 ด้านคือ ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความดี ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความมุ่งมั่นตั้งใจ ภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความซื่อสัตย์ และภาพสะท้อนสังคมคำสอนด้านความสำคัญของการพูด ดังนี้

“เดี่ยว ๆ ใจเย็น ๆ ก่อนนะครับคุณแพรวา ผู้ต้องสงสัยไม่ใช่ผู้ต้องหา ถ้าคุณแพรวาบริสุทธิ์ใจจริงก็ไม่ต้องกลัวครับผมให้ความยุติธรรมกับคุณแพรวาแน่ เพียงแต่ตอนนี้ทางทีมสืบสวนได้ทราบเรื่องลับ ๆ ระหว่างคุณภาวิชัยกับคุณชินตีมาและคิดว่ามันอาจมีมูลเหตุที่ทำให้คุณแพรวาอาจเป็นฆาตกรได้แต่ถ้าคุณแพรวาให้ข้อมูลที่เป็จริงและมั่นใจว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้น ความจริงก็คือความจริงไม่มีใครทำร้ายคนบริสุทธิ์ได้ คุณแพรวาเข้าใจใช่ไหมครับ” สารวัตรบุลินมีเทคนิคในการพูดให้อีกฝ่ายใจเย็นลงซึ่งมันก็ได้ผลเช่นกัน คุณแพรวา ถอนหายใจยาวๆแล้วหันมาจ้องหน้านายตำรวจหนุ่ม

(นางแค้น : 80)

จากข้อความข้างต้นไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ๆ ก็ตามความซื่อสัตย์เป็นสิ่งที่มนุษย์เราควรมีและควมยุติธรรมควบคู่กันไปผิดก็ว่าไปตามผิด ความจริงก็คือความจริงไม่มีใครสามารถเปลี่ยนถูกให้เป็นผิดได้ถึงคน ๆ นั้นจะมีอำนาจที่เหนือกว่าแต่ก็ต้องทำตามกฎหมายไม่มีใครทำร้ายคนที่บริสุทธิ์ได้คำพูดของสารวัตรบุลินที่มีความแกร่งกล้าซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติเพื่อหาคนผิดมารับโทษให้ได้

ผลการวิจัยกลวิธีการนำเสนอนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ครั้งนี้สอดคล้องกับวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์เรื่องสั้นของไพฑูริย์ ธัญญา” ของ เล็กดา วงศ์ตันหิ้น ในบางประเด็น อาทิ การสร้างตัวละครและการสร้างฉาก ดังนั้น กลวิธีการนำเสนอจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนนวนิยาย

กลวิธีการนำเสนอนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอ ด้านกลวิธีการเปิด กลวิธีการปิดเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และด้านการสร้างฉาก พบว่าจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น มีส่วนที่สอดคล้องกันตรงที่กลวิธีทั้ง 4 ด้าน ผู้แต่งมีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเปิดเรื่องเพื่อดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากอ่านเนื้อหาต่อไปในฉบับ ในส่วนของกลวิธีการสร้างตัวละครผู้แต่งได้ใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องทั้ง 4 เรื่อง และผู้แต่งได้กำหนดให้ตัวละครให้มีลักษณะเด่นเฉพาะตัวเพื่อดึงดูดความสนใจผู้อ่าน สุดท้ายการนำเสนอฉากที่มีความแปลกใหม่มีจุดประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านเช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่า นวนิยายชุดนี้ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุกและนางแค้น มีความสอดคล้องกันเพราะได้นำเสนอกลวิธีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านนั่นเอง

ในส่วนของความแตกต่างของกลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ทั้งสี่ด้าน ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอด้านกลวิธีการเปิดเรื่อง กลวิธีการปิดเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และด้านการสร้างฉาก พบว่าจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคุก และนางแค้น มีความแตกต่างกันในส่วนของการปิดเรื่อง โดยส่วนใหญ่จะมีการปิดเรื่องคนละแบบกัน เช่น

ในเรื่อง นางครวญ ปิดเรื่องแบบความสมจริงในชีวิต นางแค้นปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม และนางคูกกับนางคอย ปิดเรื่องและหักมุม

ด้านภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมเสี่ยงทาย กรณีศึกษาวัดและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดตาก ” ของ อุไรวรรณ สิงห์ทอง ซึ่งสอดคล้องกัน ในบางประเด็น อาทิ ภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรม และภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน ดังนั้นภาพสะท้อนทางสังคมจึงเป็นข้อคิดที่ผู้แต่งสอดแทรกไว้เพื่อให้ผู้อ่านนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

ภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัว ภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ภาพสะท้อนสังคมด้านบุญกรรม และภาพสะท้อนสังคมด้านคำสอน พบว่าในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคูก และนางแค้น มีส่วนที่สอดคล้องกันตรงที่ นวนิยายทั้ง 4 เรื่องเป็นเรื่องราวความรักที่เป็นไปไม่ได้ เริ่มจากนวนิยายเรื่องนางครวญ เป็นเรื่องราวความรักของมนุษย์กับมักกะลีผล นางคอยเป็นเรื่องราวความรักระหว่างหญิงสาวกับหญิงสาว นางคูกเป็นเรื่องราวความรักระหว่างนักโทษกับทหารผู้คุม และนางแค้นเป็นเรื่องราวความรักระหว่างชายหนุ่มกับสาวประเภทสอง ซึ่งแน่นอนว่าเรื่องราวความรักทั้ง 4 เรื่องถือว่าเป็นเรื่องราวความรักที่ผิดธรรมชาติ ซึ่งผู้แต่งได้สร้างอุปสรรคต่าง ๆ ให้กับเรื่องราวความรักดังกล่าว โดยสิ่งที่เหมือนกันคือเรื่องราวความรักทั้งหมดล้วนเป็นไปไม่ได้ที่จะสมหวัง อีกทั้งยังสะท้อนมุมมองทางสังคมและสอดแทรกคติคำสอน ให้ทุกคนกระทำแต่ความดีละเว้นความชั่ว ผู้วิจัยขอขยายความในส่วนนี้ คือ เริ่มตั้งแต่ครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ปลูกฝังให้คนเป็นคนดี โยงไปถึงภาพสะท้อนสังคมด้านความเป็นอยู่ ซึ่งผู้แต่งสะท้อนให้ผู้อ่านใช้ชีวิตอยู่ในสังคมให้เป็น ในสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยผู้คนหลากหลายประเภท โดยสามารถเชื่อมโยงความสอดคล้องต่อไป และสะท้อนให้เห็นว่า “คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้” เพราะสุดท้ายแล้วคนทำดีก็ย่อมได้รับผลดีตอบแทน ส่วนในเรื่องเคราะห์กรรมสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อเราทำกรรมอะไรไว้ก็จะต้องได้รับกรรมนั้นที่ตนก่อ สุดท้ายในส่วนของคำสอนในทุก ๆ ด้านล้วนสอนให้คนเป็นคนดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ พยายามสอดแทรกแนวคิดและคติคำสอนเพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ในส่วนของความแตกต่างในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมใน ไม่ปรากฏความแตกต่าง เนื่องจากนวนิยายชุดนี้ ได้ถ่ายทอดภาพสะท้อนสังคมในมุมมองเดียว เพราะเป็นนวนิยายชุดที่กำหนดภาพสะท้อนสังคมไปในทางเดียวกันทั้งหมด หากจะมีความแตกต่างก็จะไปต่างกับนวนิยายชุดอื่นของภาคินัย กสิรักษ์ เช่น นวนิยายชุด 7 วันจองเวร เป็นต้น

กลวิธีการนำเสนอในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิรักษ์ มีความน่าสนใจอย่างยิ่งเนื่องจากสามารถสะท้อนให้เห็นความหลักแหลมของผู้แต่ง นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตภายใต้ความระทึกขวัญได้อย่างน่าติดตาม อีกทั้งยังมีการจบแบบการหักมุมที่คาดเดาได้ยาก การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับ ศัพท์ อย่างเช่นศัพท์ทางการแพทย์ จากเรื่องนางคอย เป็นต้น อีกทั้งยังมีการเสียดสีสังคมเล็ก ๆ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นไปของสังคม ผู้วิจัยเห็นว่าความโดดเด่นของกลวิธีการนำเสนอในนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคูก และนางแค้น คือ การสร้างฉากที่เป็นสิ่งประติษฐ์ สะท้อนให้เห็นถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ที่เป็นสิ่งประติษฐ์ใหม่ ๆ ผู้วิจัยเห็นว่าความโดดเด่นของภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ นางครวญ นางคอย นางคูก และนางแค้น คือ ภาพสะท้อนทางสังคมด้านเคราะห์กรรม แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนเมื่อได้ทำกรรมอะไรไว้ก็จะต้องได้รับกรรมนั้นตอบแทนในที่สุด บางคนอาจจะได้รับกรรมทันทีในโลกนี้ บางคนอาจจะได้รับกรรมในโลกหน้า สามารถสะท้อนการกระทำของมนุษย์ที่ผู้แต่งถ่ายทอดผ่านนวนิยายชุดนี้

วิจัยเห็นว่านวนิยายชุดนี้ สอดคล้องกับนวนิยายชุดอื่น ๆ ของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ผู้วิจัยยกตัวอย่างจากนวนิยายสามเรื่องดังนี้ คือ นวนิยายเรื่องขนมผสมศพ กระจกสิ่งตาย และนางชฎา เริ่มจากเรื่องขนมผสมศพ ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความอยากได้อายกมีของมนุษย์ที่ไม่คำนึงผลที่ตามมาว่าจะเป็นเช่นไร จากเรื่องกระจกสิ่งตาย เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความน่ากลัวของจิตใจมนุษย์ที่หลอกหลอนตัวเองจนเกิดความหวาดระแวงจากผลที่ตนกระทำไว้ ไม่ว่าจะเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม และเรื่องสุดท้ายนางชฎาเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความอิจฉาริษยา ที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ และอำนาจของความอิจฉาริษยานั้นก็มาครอบงำจิตใจ จนไปทำร้ายคนอื่นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง จะเห็นได้ว่าจากนวนิยายทั้งสามเรื่องของ ภาคินัย กสิริรักษ์ มีประเด็นสำคัญที่มีส่วนคล้ายคลึงกันคือ เน้นในเรื่องของการสะท้อนสังคมและการดำเนินชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับนวนิยายชุด 4 ทิศตายของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์งานวิจัยฉบับนี้ เพราะเป็นเรื่องราวที่สะท้อนสังคมเช่นกัน จุดเด่นของนวนิยายชุดนี้ คือ การนำเสนอ ในรูปแบบที่หน้าตื่นเต้น ผ่านกลวิธีการเขียนที่แยบยลและการสอดแทรกความรู้ตลอดทั้งเรื่อง อีกทั้งยังมีจุดเด่นในการสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจของมนุษย์ในปัจจุบันที่ดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความเห็นแก่ตัว โดยไม่คำนึงว่าอะไรผิดอะไรถูกหรือทำให้ใครเดือดร้อนบ้าง โดยที่ ภาคินัย กสิริรักษ์ ได้นำเสนอนวนิยายชุดนี้ออกมาในรูปแบบสยองขวัญ แต่ความจริงแล้วความสยองขวัญที่เกิดขึ้นในเรื่องเป็นเพียงแค่บรรณาการ และงานเขียนที่ยังแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ที่รักในงานเขียนประเภทสยองขวัญ แต่จุดประสงค์ของผู้เขียนแท้จริงแล้ว คือ สะท้อนให้เห็นถึงจิตใจของมนุษย์ว่ามีความน่ากลัวมากน้อยเพียงใด ดังประโยคหนึ่งที่ ภาคินัย กสิริรักษ์ ได้กล่าวไว้ว่า “นวนิยายของผมเน้นความน่ากลัวของจิตใจมนุษย์ มากกว่าเห็นเลือดเห็นเนื้อเพราะคิดว่าสิ่งนี้น่ากลัวกว่า” ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของ ภาคินัย กสิริรักษ์ ที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่าน

สรุปผลการวิจัย

กลวิธีการนำเสนอและภาพสะท้อนทางสังคมจากนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิริรักษ์ ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการถ่ายทอดนวนิยายสยองขวัญออกมาเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกกลัว ภูต ผี วิญญาณ แต่เพื่อให้ผู้อ่านกลัวจิตใจของมนุษย์และระมัดระวังในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่ประกอบไปด้วยผู้คนหลากหลายประเภท โดยถ่ายทอดออกมาผ่านวรรณกรรมในรูปแบบนวนิยายสยองขวัญที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของภาคินัย กสิริรักษ์ ด้วยการดึงจุดเด่นในเรื่องของกลวิธีการนำเสนอ และภาพสะท้อนทางสังคม กล่าวคือ กลวิธีการนำเสนอ และภาพสะท้อนทางสังคมในนวนิยายชุด 4 ทิศตายของภาคินัย กสิริรักษ์ไม่ได้เป็นเพียงนวนิยายเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แนวคิดหลักและปมปัญหาที่เกิดขึ้นในนวนิยายรวมไปถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละครล้วนแล้วแต่สะท้อน ทักษะคติ ค่านิยม การกระทำของมนุษย์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าจะเป็นที่ถ่ายทอดถึงเรื่องราวสยองขวัญเป็นจุดเด่นแต่นวนิยายชุดนี้ยังคงแฝงไปด้วยข้อคิดที่สอนให้ผู้อ่าน ตระหนักถึงการทำความดีซื่อสัตย์และจริงใจ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความเคารพสิทธิความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิตรลดา สุวัตติกุล. (2526). **วรรณกรรมไทยร่วมสมัยนครปฐม**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [2] จินดา ดวงจินดา. (2526). **การเขียนเรื่องสั้น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาดงยา.
- [3] กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2522). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [4] เบญจมาศ พลอินทร์. (2426). **แง่คิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- [5] รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2547). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.